

Vjesnik Вісник

Broj 91, 3/2024. / Номер 91, 3/2024.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

СОРОЧКА-ОБЕРІГ

Вишивала мама синіми нитками, —
зацвіли волошки буйно між житами.
Узяла матуся червоненьку нитку, —
запалали маки у пшениці влітку.
Оберіг-сорочку вишила для сина.
Візерунком стали квіти України:
маки та волошки, мальви біля хати.
Долю для дитини вишивала мати.
Шила-вишивали хрестики зелені, —
зашуміло листя на вербі й калині.
Золотилось сонце у розлогій кроні.
Вишивала долю, наче по долоні.

Оберіг-сорочку вишила для сина.
Візерунком стали символи Вкраїни:
і верба, й калина, сонях біля хати.
Щастя для дитини вишивала мати.
Білими по білім вишивала ненька,
до ниток вплітала всю любов серденька.
Дрібно гаптувала росяні мережки,
щоб не заростали у дитинство стежки.
Оберіг-сорочку вишила для сина.
Візерунком стала рідна Україна.
Мамину турботу збереже сорочка,
захистять від лиха хрестиків рядочки.

Леся Вознюк

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040
Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X
“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin
Головний редактор: Оксана Мартинюк
Glavni urednik: Oksana Martinjuk
Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Рагуз
Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Raguž
Лектор хорватської мови: Нівес Романек
Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek
Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ODRŽANA 79. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE
- 4 IV. REDOVNA IZBORNA SKUPŠTINA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE
- 7 PRIPREMA SREDIŠNJE MANIFESTACIJE NACIONALNIH MANJINA „LIPOVLJANSKI SUSRETI“
- 8 IZDANA NOVA KNJIGA „UČIMO JEZIK, ČUVAMO TRADICIJE“ II. DIO
- 9 УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ ВІДЗНАЧИЛИ ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВИШИВАНКИ
- 10 UKRAJINCI HRVATSKE OBILJEŽILI SVJETSKI DAN UKRAJINSKE VEZENE KOŠULJE
- 11 U SLAVONSKOM BRODU POSEBNO OBILJEŽENA SVETKOVINA TIJELOVA
- 12 «РУХ ВПЕРЕД»

Djelatnost naših društava

- 14 DAN ŠKOLE „ANTUN MATIJA RELJKOVIĆ“ BEBRINA
- 14 UKRAJINCI IZ LIPOVLJANA NA OBILJEŽAVANJU DANA NJEMAČKE I AUSTRIJSKE KULTURE U SIRAČU
- 15 ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ВУКОВАРСЬКО-СРІЄМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
- 17 IZLOŽBA IKONA MIRE TURKOVIĆ „IKONA -MOJE TRAGANJE ZA BOGOM“
- 18 ČLANOVI UKPD „UKRAJINA“ NASTUPILI NA DANU ŠKOLE U ORIOVCU
- 19 U PILJENICAMA ODRŽANI PJESNIČKI SUSRETI „RIJEKA, ŠUME, NEBO“
- 20 „У КОЛІ ДРУЗІВ“
- 22 BRODSKI UKRAJINCI NA 3. SMOTRI DJEČJEG FOLKLORA U BIŠKUPCIMA
- 22 PRVA ISPOVIJED I PRIČEST U ŽUPI UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA U SLAVONSKOM BRODU
- 23 ПЕТРИКІВСЬКА «ЦИБУЛЬКА» У КВІТКОВОМУ ВІНОЧКУ МІСТА ЛІПІК
- 24 ЗАНОТУВАТИ РЕАЛЬНІСТЬ. ЯК ЦЕ ЗРОБИВ РИШАРД КУПІДУРА
- 25 SURARDNJA KPD UKRAJINACA „KARPATİ“ SA DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA
- 26 «ДУМИ МОЇ, ДУМИ МОЇ, КВІТИ МОЇ, ДІТИ!..»
- 28 PLESAČI UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD NA PROSLAVI DANA OSNOVNE ŠKOLE „ANTUN MIHANOVIĆ“
- 28 NASTUP PLESAČA UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD NA PROSLAVI DANA OSNOVNE ŠKOLE „BOGOSLAV ŠULEK“
- 29 FLORAFEST U SLAVONSKOM BRODU

Jeste li znali / Цікаво знати!

- 30 ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО УКРАЇНУ
- 32 «ЯБЛУКА СИМИРЕНКА»
- 34 DJECA O UKRAJINI

NA NASLOVNOJ STRANICI: Obilježavanje Svjetskog dana ukrajinske vezene košulje kod Vukovarskog vodotornja - simbola otpora, hrabrosti i zajedništva. UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

NA ZADNJOJ STRANICI: Obilježavanje Svjetskog dana ukrajinske vezene košulje. Učenici OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina, Područna škola Šumeće.

ODRŽANA 79. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

Zadnja sjednica „starog“ sastava Predsjedništva

Dana 27. travnja 2024. godine u prostorijama Ukrajinskog doma u Zagrebu održana je zadnja sjednica „starog“ sastava Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH. Od 13 članova Predsjedništva, prisutno je bilo 11 članova s pravom glasa, stoga je svaka donesena odluka bila pravovaljana. Sjednicom je predsjedavao predsjednik Zajednice Vlado Karešin.

Nakon usvojenog zapisnika sa 78. sjednice Predsjedništva, članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora radili su prema predloženom dnevnom redu.

Jednoglasno su usvojena izvješća o radu i o financijskom poslovanju Ukrajinske zajednice RH za 2023. godinu.

Predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin izrazio je zahvalnost Vladi RH koja je posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH Ukrajinskoj zajednici RH i udrugama članicama ove godine Odlukom o rasporedu sredstava za programe nacionalnih manjina za 2024. godinu namijenila sredstva u iznosu višem za 80,40% u odnosu na prošlu godinu.

Ključne točke sjednice bile su: organizacija 17. središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj koja će se održati u Kaniži, organizacija Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu koja će se održati u Rogoznici te priprema izborne Skupštine Ukrajinske zajednice RH.

Pod točkom razno se raspravljalo o bitnim temama za poboljšanje rada Ukrajinske zajednice RH. Marija

Meleško naglasila je kako će stručna služba Savjeta za nacionalne manjine ove jeseni raditi na izmjenama kriterija u svezi prijave i izvještavanja programa, te da joj udruge tijekom ljeta dostave prijedloge koje smatraju da treba uvrstiti ili izmijeniti u postojećim kriterijima. Marija Semenjuk Simeunović je podsjetila kako će Vlada RH krajem godine pripremati novi Operativni program za nacionalne manjine za razdoblje 2025.-2029. te da moramo voditi računa o strateškim planovima i potrebama ukrajinske zajednice u Hrvatskoj koje želimo uključiti u Operativne programe. Vlado Karešin i Nikola Zastrižni su izvijestili o samitu Svjetskog kongresa Ukrajinaca održanom u Bukureštu od 12. do 15. travnja 2024. godine na kojemu su nazočili kao delegati Ukrajinske zajednice RH. Nikola Zastrižni je ukratko izvijestio o temama koje su obrađene na samitu te kako je predsjednik Svjetskog kongresa Ukrajinaca Pavlo Grod predsjedniku Ukrajinske zajednice RH Vladi Karešinu uručio medalju sv. Volodymyra Velikog. Predsjedništvo je čestitalo Vladi Karešinu na najvećoj nagradi Svjetskog kongresa Ukrajinaca za doprinos u izgradnji ukrajinskog javnog života izvan matične domovine. Boris Graljuk iznio je prijedloge za organizaciju tematskih sjednica Ukrajinske zajednice RH u svezi agresije Ruske Federacije na Ukrajinu, integracije raseljenih osoba i suradnje s Velesposlanstvom Ukrajine u RH.

Oksana Martinjuk

IV. REDOVNA IZBORNA SKUPŠTINA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

U subotu, 18. svibnja 2024. godine, u Ukrajinskom domu u Zagrebu održana je IV. redovna izborna skupština Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske uz nazočnost delegata iz svih ukrajinskih udruga članica Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i delegata članova fizičkih osoba. Treba istaknuti da Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske pod svoje okrilje uključuje 149 članova fizičkih osoba i 9 ukrajinskih udruga članica sa osamstotinjak članova.

Skupštinu je otvorio dosadašnji predsjednik Vlado Karešin koji je uvidom u evidenciju konstatirao da je na Skupštini nazočno deset od jedanaest delegata i da Skupština može donositi pravovaljane odluke. Jednoglasno je izabrano Radno predsjedništvo u sastavu: Vlado Karešin, Boris Graljuk i Nikola Zastrižni koje je dalje vodilo Skupštinu. Predsjedavajući Vlado Karešin je predložio dnevni red Skupštine te se prešlo na rad po točkama dnevnog reda: izbor radnog predsjedništva, zapisničara i ovjervitelja zapisnika, izbor verifikacijske i kandidacijske komisije. Nastavljeno je predstavljanjem izvješća. Predsjednik UZRH Vlado Karešin podnio je izvješće o radu Ukrajinske zajednice RH za razdoblje od 2020. do 2024. godine u kojemu se osvrnuo na sva postignuća koja je Zajednica ostvarila u izvještajnom periodu s naglaskom da je u tom periodu bila pandemija COVID-a i agresija Rusije na Ukrajinu i da unatoč tome možemo biti zadovoljni ostvarenim. Naglasio je da su pripadnici Ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj u udrugama članicama a time i UZRH kao krovnoj organizaciji koja okuplja udruge i pojedince

u svim sredinama pokazali maksimalnu angažiranost u prihvatu, zbrinjavanju i pomoći raseljenim osoba iz Ukrajine, svatko na svom području zajedno i u sinergiji s relevantnim državnim institucijama. Izvješće o radu bilo je jednoglasno prihvaćeno. Također su podnesena izvješća o radu UZRH za 2023. godinu i financijskom poslovanju UZRH za 2023. godinu koji su raspravljeni na prethodnoj sjednici Predsjedništva a na Skupštini su prezentirani članovima Skupštine i također su usvojena.

Izvješće Nadzornog odbora UZRH podnio je predsjednik Jaroslav Blotnej koji je istaknuo da je uvidom u dokumentaciju UZRH konstatirano kako je financijsko poslovanje UZRH tijekom 2023. godine bilo sukladno Statutu UZRH i zakonskim propisima, potkrijepljeno vjerodostojnom i odgovarajućom dokumentacijom iz koje je vidljivo da su u cijelosti ostvareni svi programi za koje su u tekućoj godini odobrena i uplaćena sredstva od strane Savjeta za nacionalne manjine i Ministarstva znanost i obrazovanja Republike Hrvatske. Nadzorni odbor je predložio i nekoliko poboljšanja među kojima su promjene i pojašnjenja pojedinih točaka Statuta.

Sukladno dnevnom redu sljedeća točka je bilo razrješenje dosadašnjeg saziva Predsjedništva i Nadzornog odbora u mandatu 2020.-2024. godine i izbor novih članova te imenovanje likvidatora i članova Arbitražnog vijeća. Jednoglasno je razriješeno Predsjedništvo Ukrajinske zajednice RH te se prišlo na izbor novih članova. Proveden je postupak glasanja za novi sastav Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH na način da prvih devet predloženih kandidata s liste automatski ulaze u

sastav novog Predsjedništva kao predstavnici pravnih članica - udruga UZRH, a od predloženih sedam kandidata izabrana su četiri člana s najviše osvojenih glasova i tako ulaze u sastav novog Predsjedništva. Nakon tajnog glasovanja izabrani su: Bojko Stefan, Kaminska Olga, Karamazan Darko, Karešin Vlado, Kochnyeva Tetyana, Fedak Mirko, Has Mario, Has Željko, Martinjuk Oksana, Meleško Marija, Mrkša Ankica, Pavliuk Tetiana i Zastrižni Nikola.

Za članove Nadzornog odbora izabrani su: Voloshyna Lyudmyla, Stupjak Nikola i Rogovski Oleksandr. Za predsjednika Nadzornog odbora izabran je Rogovski Oleksandr.

Delegati Skupštine su donijeli i odluku da će se za likvidatora imenovati novoizabrani predsjednik UZRH, a u Arbitražno vijeće su imenovani: Boris Graljuk za predsjednika i Jaroslav Blotnej te Antun Franček kao članovi.

Nakon odrađene zadnje točke predsjedavajući se zahvalio svim nazočnima na dolasku i sudjelovanju u radu Izborne skupštine a novoizabranim članovima čestitao na izboru i napravio stanku do Konstituirajuće sjednice Predsjedništva UZRH.

Konstituirajuća sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice RH

Nakon održane Izborne skupštine Ukrajinske zajednice RH, u subotu 18. svibnja 2024. godine sukladno članku 27. i 28. Statuta, jednoglasno je konstituirano novoizabrano Predsjedništvo a natpolovičnom većinom glasova za predsjednika Ukrajinske zajednice RH na četverogodišnji mandat (od 2024. do 2028. godine) izabran je Vlado Karešin (Slavonski Brod).

Za zamjenike su izabrani: Kaminska Olga (Rijeka), Meleško Marija (Zagreb) i Has Mario (Kaniža). Kao najstariji član među nazočnima, sjednicom je predsjedavao Borislav Graljuk koji je zamjenjivao Mariju Meleško iz Zagreba.

Čestitke svima izabranima u tijela Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske sa željom da u budućem radu još bolje i složenije rade na promicanju ukrajinskog identiteta, jezika i kulture na dobrobit svojih udruga, središnje organizacije Ukrajinaca u Hrvatskoj - Ukrajinske zajednice RH, a time i Republike Hrvatske te na pomoći pradžomovini Ukrajini u ovim teškim trenutcima ruske agresije do konačne pobjede, jer zajedno smo najjači.

Nikola Zastrižni

PRIPREMA SREDIŠNJE MANIFESTACIJE NACIONALNIH MANJINA „LIPOVLJANSKI SUSRETI“

*Održan radni sastanak između predsjednika Savjeta za nacionalne manjine i
delegacije Organizacijskog odbora Lipovljanski susreti 2024.*

Predsjednik Savjeta Tibor Varga 21. svibnja 2024. godine održao je u prostorijama Savjeta za nacionalne manjine radni sastanak s predsjednikom i delegacijom Organizacijskog odbora Lipovljanski susreti 2024.

Središnja tema sastanka bila je pokroviteljstvo tradicionalne manifestacije nacionalnih manjina Lipovljanski susreti 2024. kojom se ove godine obilježava 50 obljetnica. Savjet za nacionalne manjine prihvatio je zatraženo pokroviteljstvo.

Trodnevna kulturno-umjetnička manifestacija Lipovljanski susreti 2024. održat će se u periodu od 23. do 25. kolovoza 2024. godine. Organizacijski odbor predstavio je osebujan ovogodišnji program centralne manifestacije kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Razgovaralo se o lokaciji održavanja manifestacije, o očekivanom broju sudionika i uzvanika te šarolikosti programa predstavnika nacionalnih manjina i manjinskoj tradicionalnoj raznolikosti. Predviđeno je održavanje stručne panel rasprave o manjinskim temama s naglaskom na postignuća i njihov pozitivni odraz na manjinski svijet kao i cjelokupno hrvatsko društvo.

Tradicionalnim organiziranjem ove i sličnih manifestacija pridonosi se očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta manjina u Republici Hrvatskoj.

Manifestacijom se želi postići jačanje svijesti hrvatskog društva o prepoznavanju različitosti kao nacionalnog bogatstva.

Kulturna baština nacionalnih manjina nezaobilazan je i sastavni dio zajedničke i raznolike kulturne tradicije multikulturalnog i demokratskog hrvatskog društva. Sufinanciranjem programa kulturne autonomije iz državnog proračuna putem Savjeta, Vlada Republike Hrvatske afirmira kulturno bogatstvo nacionalnih manjina.

Sastanku su prisustvovali Tibor Varga, predsjednik Savjeta, Nikola Horvat, općinski načelnik Općine Lipovljani ujedno i predsjednik Organizacijskog odbora za Lipovljanske susrete 2024., Josip Krajči, predsjednik Matice slovačke Lipovljani, Marijana Musij, direktorica Turističke zajednice Općine Lipovljani i Josipa Marković, savjetnica u Stručnoj službi Savjeta za nacionalne manjine.

Općina Lipovljani

IZDANA NOVA KNJIGA „UČIMO JEZIK, ČUVAMO TRADICIJE“ II. DIO

Svaki jezik je duhovna vrijednost društva, veliko čudo i bogatstvo kulture, stvoreno od naroda, umnoženo najboljim književnicima i publicistima. Društvo koje čuva materinski jezik ima puno pravo zvati se duhovno bogatim. Roditelji i učitelji trebaju obratiti veliku pozornost na jezični razvoj djeteta. Izučavanje i korištenje materinskog jezika i kulture povezuje djecu s obitelji, rodbinom, povijesnom domovinom.

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske kao krovna organizacija Ukrajinaca u Hrvatskoj ulaže puno truda kako bi pomogla nastavnicima, roditeljima te svim pripadnicima ukrajinske nacionalne manjine obogatiti i oživjeti svoj jezik, prikupiti vrijednosti, oslanjajući se na veliko naslijeđe naroda. Stoga, u izdavaštvu Ukrajinske zajednice RH izdana je nova knjiga za djecu „Učimo jezik, čuvamo tradicije“ II. dio. Autorice knjige su profesorice s velikim radnim iskustvom predavanja ukrajinskog jezika i kulture po Modelu C, voditeljice i predavačice Ljetnih škola za ukrajinski jezik Tetjana Kocnyeva Ramač i Oksana Martinjuk. Recenzentica knjige bila je profesorica pedagogije Snježana Birtić, lektorice su profesorica hrvatskog jezika Nives Romanjek i ukrajinskog jezika Oksana Martinjuk. Knjiga je izdana u nakladi 250 primjeraka uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te predstavnice ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyane Kochnyeve Ramač.

Korištenje knjige omogućuje roditeljima podučavati svoju djecu i zajedno učiti nove stvari. Teme uvrštene u knjigu, nove riječi, nova iskustva pružaju priliku za ovla-

davanje bogatstvom jezika i kulture od ranog djetinjstva. Jer, bogatstvo jezika važan je pokazatelj kulturnog stupnja razvoja svake osobe, bez obzira na njezinu dob, nacionalnost, zanimanje. Knjiga će pomoći djeci ne samo naučiti određene teme, već jasno i točno izraziti svoje misli. Poznavanje materinskog jezika odražava kulturu osobe u cjelini. Upravo je jezik generator i najviši oblik domoljublja, ključ za proučavanja kulture, povijesti, tradicije. Jezik je tvorac kulture. Djeca bi od ranog djetinjstva trebala znati da jezik predstavlja narod u svijetu, a materinski jezik je aureola nacije.

Autorice knjige nude djeci elemente najdubljih izvora narodne svijesti, znanja, mentaliteta i drevne narodne mudrosti, pokazuju kako nema naroda bez vlastitog jezika i svoje jedinstvene kulture. Knjiga će poslužiti nastavnicima i roditeljima za rani odgoj i obrazovanje djece jer sadrži temeljne vrijednosti i bitne sastavnice koje se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u školi i u obitelji.

Autorice predlažu čitateljima, djeci - njihovim roditeljima i nastavnicima provedbu inovativnih i kreativnih dječjih aktivnosti za razvoj, učenje jezika, kako ukrajinskog tako i hrvatskog, jačanje socijalnih, kognitivnih i kreativnih vještina.

U svojoj recenziji za knjigu prof. Snježana Birtić je istaknula: „Čitajući ovu jedinstvenu dvojezičnu knjigu, ne može se izbjeći plimi ljubavi i čežnje za voljenom domovinom Ukrajinom. Na jednostavan i pristupačan način, poštujući najvažnije didaktičke principe, čitatelju se podastiru najvažnije osobine Ukrajine, predstavljajući njeno prirodno blago, društvene običaje, tradiciju ali i pismo i jednostavnije primjere književnog izričaja. Knjiga je namijenjena djeci mlađeg osnovnoškolskog uzrasta, koristi interaktivne vježbe i emocionalnu motivaciju. Ali ovu knjigu mogu isto tako, s velikim interesom i zadovoljstvom, čitati i proučavati i starija djeca, kao i odrasli. Zato je izvrsno što su se autorice potrudile na jednom mjestu prikupiti i uspješno prezentirati abecedu pojmova ljubavi i odanosti svojoj domovini, koja na jednostavan i nepretenciozan način može služiti svima i biti u širokoj uporabi“.

Olesja Martinjuk

УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ ВІДЗНАЧИЛИ ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВИШИВАНКИ

У третій четвер травня в Україні вже традиційно відзначають День вишиванки. Свято, яке розпочали відзначати студенти, тепер вважають однією із важливих дат у календарі. Воно виникло як флешмоб - започаткувала його студентка Чернівецького університету Леся Воронюк у 2006 році. Свято розрослося у межах міста, потім країни, а зараз має всесвітній масштаб. Ядром, звичайно є українська діаспора. Саме діаспора популяризувала свято у всьому світі, тоді і з'явився Всесвітній день вишиванки - день коли вишиванки одягають українці, які проживають у 70 країнах світу. Головним атрибутом Дня вишиванки, звісно є вишивана сорочка. Саме вона є символом ідентифікації української нації. Вишиванка для українців є справжньою святинею.

Першу школу вишивки в Київській Русі, де опановували мистецтво гаптування золотом і сріблом було створено ще в 11 столітті. Її заснувала Анна, сестра Володимира Мономаха.

Цей одяг символізує міць, красу і пам'ять роду. Зараз - це вже не просто вишиванка одяг, а символ української нескореності, свободи, солідарності. Вона відображає історію України, події сьогодення, через які проходить український народ. У кожному регіоні України свій унікальний стиль вишиванок. Сорочки різняться за фасоном, техніками та орнаментами. Однак у цьому різноманітті можна побачити і єдність українського народу. Колір сорочки та символізм орнаменту є однаковим у будь-якому

куточку України. Наприклад, калина символізує незламність українського духу, а грона винограду - сімейне щастя та благополуччя. Кожен колір у вишивці має своє символічне значення: червоний означав любов і пристрасть, чорний - втрату і тугу, білий - невинність і чистоту, жовтий - радість і надію, синій - воду, небо, спокій і жіночність.

Українська традиційна вишивка нараховує близько 300 швів, які шийються на основі 20 технік. Вишиванки створювалися з великим зусиллям, а сам по собі процес створення орнаменту вважався кропітким - такий одяг був дуже цінним і не одягався українцями кожного дня.

Долучилися до святкування цього величного свята і українці Хорватії, адже це свято зберігає традиції українського народу і національного одягу. Пред-

ставники українських товариств з Осієка і Вуковара, Спліта і Загреба, Шумеча і Славонського Броду віртуально об'єдналися у велике міцне коло українців, щоби показати і висловити свою підтримку

Україні у протистоянні з країною-агресором.

Нині вишиванка - символ української боротьби та спротиву, символ об'єднання та приналежності до українського роду.

Тетяна Рамач

UKRAJINCI HRVATSKE OBILJEŽILI SVJETSKI DAN UKRAJINSKE VEZENE KOŠULJE

Трећег четвртка свибнја у Украјини се већ традиционално обилежјава Свјетски дан украјинске везене кошуље. Благдан који су почели славити студенти сада се сматра једним од важних датума у календару.

Настао је као flash mob - покренула га је студентка Свеучилишта у украјинском граду Чернівци, Лесја Воронјук, 2006. године. Празник је растао унутар граница града, затим земље, а сада има свјетске размјере.

Покретаčem је била украјинска дијаспора која је популаризирала благдан у цијеломе свијету, тако се почео обилежјавати Свјетски дан украјинске везене кошуље - дан када Украјинци који живе у 70 земаља свијета носе украјинске везене кошуље. Главни атрибут овог благдана је, наравно, везена кошуља. Она је симбол идентификације украјинске нације. Везена кошуља је права светинја за Украјинце.

Прва школа веза у Кијивској Руси, у којој су полазници савладали умјетност везења златом и сребром, настала је у 11. столјећу. Школу је основала Ана, сестра Volodymyra Monomaha.

Ова одјећа симболизира моћ, љепоту и сјећање на обитељ. Сада то више није само извезени одјевни предмет, већ симбол украјинске непокорности, слободе и солидарности. Везена кошуља одражава повјест Украјине, тренутне догађаје кроз које украјински народ пролази.

Svaka regija Ukrajine ima svoj jedinstveni stil veza. Košulje se razlikuju po stilu, tehnikama i ukrasima. No, u toj raznolikosti vidi se i jedinstvo ukrajinskog naroda. Boja košulje i simbolika ukrasa jednaki su u bilo kojem djelu Ukrajine.

Na primjer, kalyna simbolizira nesalomljivost i nepokorenost ukrajinskog duha, a grozd grožđa - obiteljsku sreću i blagostanje.

Svaka boja u vezu ima svoje simboličko značenje: crvena je označavala ljubav i strast, crna - gubitak i čežnju, bijela - nevinost i čistoću, žuta - radost i nadu, plava - vodu, nebo, mir i ženstvenost.

Tradicionalni ukrajinski vez ima oko 300 šavova, koji se šivaju u 20 tehnika. Vezene košulje su napravljene s velikim naporom, a sam proces stvaranja ukrasa smatrao

se mukotrpnim - takva je odjeća bila vrlo vrijedna i Ukrajinci je nisu nosili svaki dan.

Proslavi ovog veličanstvenog blagdana pridružili su se i Ukrajinci Hrvatske jer ovaj blagdan čuva tradiciju ukrajinskog naroda i narodnu nošnju.

Predstavnici ukrajinskih udruga iz Osijeka i Vukovara, Splita i Zagreba, Šumeća i Slavonskog Broda praktički su se ujedinili u veliki čvrsti krug Ukrajinaca kako bi pokazali i iskazali podršku Ukrajini u otporu i borbi s agresorskom zemljom.

Danas je vezena košulja simbol ukrajinske borbe i otpora, simbol jedinstva i pripadnosti velikoj ukrajinskoj obitelji.

S ukrajinskog jezika prevela Olesja Martinjuk

U SLAVONSKOM BRODU POSEBNO OBILJEŽENA SVETKOVINA TIJELOVA

Blagdan Tijelova, 30. svibnja 2024. godine svečano je obilježen u Slavonskom Brodu tradicionalnom procesijom vjernika među kojima su bili i slavonski

skobrodski Ukrajinci, grkokatolici predvođeni župnikom o. Aleksandrom Hmiljem. Događaj je započeo misnim slavljem u Katehetskom centru župe Gospe

Brze Pomoći. Poslije mise održana je procesija. Prva postaja (molitvena stanica) je bila u Gospinom dvorištu, druga kod spomen-obilježja sluge Božjega Josipa Stadlera, treća kod spomen-obilježja „Prekinuto djetinjstvo“ a završna postaja i blagoslov je bio ispred franjevačkog samostana i crkve Presvetoga Trojstva.

Drugu postaju (molitvenu stanicu) kod spomen-obilježja sluge Božjega Josipa Stadlera uredili su u istočnome stilu i okitili narodnim rukotvorinama i cvijećem vjernici i časna sestra grkokatoličke župe Uzvišenja Svetoga Križa u Slavanskom Brodu. Kada je procesija, u kojoj je bilo mnogo ljudi ali i mladeži i djece, među njima i djeca Ukrajinaca obučena u tradicionalne ukrajinske narodne nošnje, stigla do postaje, molitvu je održao o. Aleksandar Hmilj i preuzeo nošenje Pokaznice (Monstrance) koja je u Rimokatoličkoj crkvi i nekim drugim crkvama liturgijski predmet - svečano ukrašena i često umjetnički oblikovana posuda različitih oblika, često stilizirana zvjezdasto, od plemenite kovine i dragoga kamenja a služi za izlaganje posvećene euharistijske hostije (sakramentalnog kruha), nosi se u procesijama i prikazuje tijekom procesija i određenih pobožnih obreda.

U tradiciji se blagdan Tijelova slavi devetog četvrtka nakon Uskrsa, odnosno, poslije svetkovine Svetoga Trojstva. Za Katoličku crkvu je to spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak. Uz ovakve procesije su se vezale i druge proljetne svečanosti, cvijeće i zelenilo te blagoslov polja.

Tijelovo se u hrvatskoj tradiciji zove i Brašančevo (prema brašnu što se koristi za hostiju), a povezano je s procesijama. Prva Tijelovska procesija održana je u Kölnu sedamdesetih godina 13. stoljeća. Taj običaj se u 14. stoljeću raširio po mnogim katoličkim zemljama.

Radi se zapravo o sjećanju na posljednju večeru na Veliki četvrtak koju je dan uoči svoje muke i smrti Isus održao sa svojim učenicima, ali kako je zbog muke Gospodnje na taj dan Crkva zaokupljena drugim obredima, nije se ovo Otajstvo moglo proslaviti onako kako to dolikuje značenju i uzvišenosti ovog sakramenta. Blagdan Tijelova se slavi u crkvama i svetištima diljem zemlje, stoga se u Hrvatskoj slavi kao državni praznik Republike Hrvatske od 2001. Tijelovo se ove godine slavilo u isto vrijeme kada i Dan državnosti, 30. svibnja.

Nikola Zastrižni

«РУХ ВПЕРЕД»

Великий культурний та благодійний захід у Спліті

Товариство української культури «Цвіт» Спліт 5 травня 2024 року провело великий культурний та благодійний захід під назвою «Рух вперед». Захід пройшов за підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Посольства України в Республіці Хорватія та готелю Radisson Blue&Spa.

Рух вперед - це рух до майбутнього! Майбутнє - це наші діти, наші мрії та сподівання. Кожен з нас має свій вплив на цей світ, і те яким він буде, залежить від кожного з нас. Українці міста Спліт прагнуть до прекрасного і намагаються робити світ кращим.

Українці Спліта дуже вдячні всім, хто долучився

до організації заходу: Сергію Дістергову та готелю Редісон, Посольству України в Республіці Хорватії та пані Ніні Кирилич, Наталії Заболотній - голові фонду гуманітарного розвитку України та керівнику Art Ukraine Gallery.

Виносять вдячність художникам: Оксані Геге-диш, Андрію Блудову, Ользі Соловйовій, Олександрі Жумайловій, Володимирі Бовкуну, Олександрі Сухоліту, Олексію Аполонову, Олені Придувайловій. Дизайнерам: Катерині Чепак, Оксані Семененко, Попович Яні та Біблів Мар'яні - бренд «Twins M&Я»,

Ірині Підліпській. Співакам Олені Федотовій та Melodic Storm, виконавиці танцювальних перформансів Софії Карташовій, Вікторії Снетковій та неперевершеним моделям,

У організації задіяно було близько сотні людей, тому, на жаль, неможливо відмітити всіх, але Товариство «Цвіт» пишається підтримкою кожного!

Цю визначну подію потужно відкрила та задала ритм стилю неймовірна та вишукана Єкатерина Чепак, офіційний партнер Fashion TV Ukraine та моделі, які створили цілий перформанс моди, будучи в чужій країні теж біженками. Свою майстерність продемонструвала: Єкатерина Чепак з колекцією ексклюзивних вечірніх суконь та вбранням pret-a-porte її модного бренду "Tendens".

До слова були запрошені: Пан Едін Нуркич - голова віча національних меншин м. Спліт, який висловив подяку та захоплення роботою товариства «Цвіт»; дружина Посла України в Хорватії, пані Ніна Кирилич, яка надала листи подяки всім дизайнерам; голова фонду гуманітарного розвитку України, керівник Art Ukraine Gallery Наталія Заболотна, яка висловила щирі слова подяки всім, хто брав участь у цьому значному проєкті.

Тетяна Павлюк

DAN ŠKOLE „ANTUN MATIJA RELJKOVIĆ“ BEBRINA

Dana 10. svibnja 2024. godine učenici, roditelji, mještani i djelatnici OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina svečano su proslavili Dan općine Bebrina i Dan škole kojoj je tema bila "Igra nekad i sad".

U Osnovnoj školi "Antun Matija Reljković" u Bebrini upriličen je svečani koncert u izvedbi učenika. U priredbi su sudjelovali učenici područnih i matične škole. Goste je oduševio školski zbor koji je izveo himnu Republike Hrvatske i nekoliko prekrasnih pjesama. Učenici su kroz pjesmu, ples, glazbu i glumu prikazali stare i suvremene igre, usporedili način života djece nekad i sada te dočarali ljepotu djetinjstva koja brzo proleti bez povratka.

Prekrasni ukrajinski ples predstavile su učenice starijih razreda koje izučavaju ukrajinski jezik i njeguju kulturu po Modelu C u ovoj školi.

Svaka izvedena točka u programu zračila je ljubavlju, poštovanjem, zajedništvom, željom za sretnim i sigurnim djetinjstvom te mirom u svijetu.

Oksana Martinjuk
Foto: Irena Katinić

UKRAJINCI IZ LIPOVLJANA NA OBILJEŽAVANJU DANA NJEMAČKE I AUSTRIJSKE KULTURE U SIRAČU

Nijemaca i Austrijanaca Sirač, te KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana.

Ukrajinci iz Lipovljana predstavili su se publici s dvije ukrajinske narodne pjesme, a plesna skupina plesom „Kozachok“. Nastup ukrajinske i drugih udruga prihvaćen je veoma srdačno, sa velikim i zasluženim pljeskom.

Ivan Semenjuk

U organizaciji Udruge Nijemaca i Austrijanaca iz Sirača, u ovom mjestu je 25. svibnja u Hrvatskom domu održana manifestacija sa gastro prezentacijom i degustacijom jela i slastica nacionalnih manjina iz Hrvatske. Ovom prilikom bili su prezentirani i priređeni specijaliteti nacionalnih manjina na preko deset štandova, među kojima su bili i ukrajinski specijaliteti koje su izradile i prezentirale članice Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Sve štandove su obišli i prisustvovali programu predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Tibor Varga, ministar rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Marin Piletić, saborski zastupnik za nacionalne manjine Veljko Kajtazi, te ostali uvaženi gosti.

Nakon degustacije slastica uslijedio je i kulturni program na kojemu su sudjelovale Daruvarske mažoretkinje, djeca osnovne škole iz Sirača, Udruga Nijemaca i Austrijanaca iz Vukovara, MKD „Braća Miladinovci“ iz Osijeka, Udruga

ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ВУКОВАРСЬКО-СРІЄМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У суботу, 11 травня 2024 року, в містечку Ґуня відбулася традиційна маніфестація - День національних меншин Вуковарсько-сріємської області. Організаторами свята були Координація Ради і представників національних меншин Вуковарсько-сріємської області та Рада боснійської національної меншини.

У центрі села Ґуня, біля новозбудованого будинку культури, у шатрах розмістили виставку народної творчості і вишукану гастрономію представники угорської, сербської, русинської, боснійської, словацької, української та німецької національних меншин.

Українську національну меншину на святі представили представниця української національної меншини Вуковарсько-сріємської області Тетяна Кочнева Рамач і члени секції "Українські народні звичаї та рукоділля" Україн-

ського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар. Шатро українців чарувало гостей своєю красою і різноманітністю. Вишиті рушники якнайкраще відображали українську культуру і традиції українського народу, адже з давніх часів без вишитого рушника в Україні не обходилося жодне свято. Неймовірно пахли голубці і пампушки. Вареники з картоплею, гомбовці з вишнями, притрушені маком та горіхами, засмажені хремзлики приваблювали гостей своїм естетичним оформленням, а господині в українському національному вбранні вилучали гостинність і дружелюбність, яка притаманна і так властива українському народу.

Після презентації традиційної національної кухні та виробів декоративного мистецтва, у Будинку культури відбулися урочисті збори Координації Ради і представ-

ників національних меншин Вуковарсько-сріємської області. З вітальними словами до присутніх звернулися представники обласної адміністрації, яка й була покровителем цієї маніфестації, а саме: голова ВСЖ Дамір Деканич, його заступник Сергій Єремич, голова району Гуня Анто Гутич, голова Координації Ради і представників національних меншин ВСЖ Святослав Мікерович.

Концертну програму відкрив голова Ради боснійської національної меншини Зіяд Пезерович.

Творчий вечір показав велич і красу культури кожної національної меншини. Танцювальні і хорові колективи створили чудовий настрій і стали великим мистецьким подарунком для гостей і учасників свята. Національна музика, темперамент учасників створювали враження присутності у кожній державі окремо. Вразила і приємно здивувала велика кількість молоді, яка залучена в роботу культурно-просвітніх товариств, адже саме вони мають продовжити справу збереження традицій і національної культури.

Українців на святі представив аматорський хоровий колектив Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар під керівництвом Марка Пепчака. Українці Вуковарсько-сріємської області виконали низку українських народних пісень.

Організація і проведення такого свята дуже важливі для національних меншин Вуковарсько-сріємської області, тому що цей культурний захід дає можливість презентувати індивідуальність і специфічність кожної меншини, а також розкривати способи і види діяльності, з допомогою яких представники меншин зберігають свою культуру та ідентичність.

Також дуже важливо, що Вуковарсько-сріємська область надає національним меншинам фінансову підтримку та допомагає у збереженні національної культури.

Олена Підгірна

IZLOŽBA IKONA MIRE TURKOVIĆ „IKONA -MOJE TRAGANJE ZA BOGOM”

U Muzeju Brodskog Posavlja u Slavonskom Brodu, 22. svibnja 2024. otvorena je izložba „Ikona – moje traganje za Bogom” u sklopu koje su predstavljeni ikonopisi Mire Turković, knjiga rimokatoličkog svećenika Krunoslava Kolara „Ikona Boga nevidljivoga” te bogata ikonografska baština grkokatolika Brodskog Posavlja.

Tom su izložbom predstavljeni ikonopisi Brođanke ukrajinskog podrijetla Mire Turković, kao i stari ukrajinski ikonopisi koji se čuvaju u grkokatoličkim crkvama u Brodskom Posavlju. Neke ikone datiraju iz vremena doseljavanja Ukrajinaca na prostore Brodskog Posavlja na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće u vrijeme Austro-ugarske monarhije.

Ikonopis nije samo tradicionalno prepisivanje srednjovjekovnih primjera, već umjetnici i danas pišu ikonu u molitvi i razmatranju. Prateći kanon i poštujući tradiciju, stvaraju nova djela i unese u ikonu svoj vlastiti doprinos, čineći ikonu aktualnom u suvremenom svijetu.

Suvremena autorica ikonopisa iz Slavonskog Broda Mira Turković, rođena Sulema, je umirovljenica, rođena u Derventi gdje je živjela do 1992. godine kada je nakon agresije na Bosnu i Hercegovinu sa obitelji izbjegla u Slavonski Brod. Poziv za ikonopisanjem osjetila je 2016. godine na hodočašću u Ukrajinu gdje je završila dva semestra studija ikonopisanja na Ukrajinskom katoličkom univerzitetu, a potom se usavršavala u Hrvatskoj a to čini i danas. Treba istaknuti da je autorica izloženih ikona aktivna članica Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” i župljanka grkokatoličke župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu i da je nekoliko mjeseci bila u redovničkoj zajednici Svete obitelji u Lvivu u Ukrajini. Dosad je izradila nekoliko serija ikona, a na svojoj prvoj izložbi predstavila je svoju 21. ikonu. Protumačila je u svom izlaganju mnogobrojnoj publici kako su nastale njezine ikone koje je pisala starom bizantskom tehnikom koja zahtijeva, kako je ustvrdila, dugotrajan proces i strpljenje.

U prigodi otvorenja izložbe predstavljena je knjiga 'Ikona Boga nevidljivoga', autora vlč. Krunoslava Kolara,

svećenika Zagrebačke nadbiskupije rođenog 1988. godine u župi Presveto trojstvo Kraljevec na Sutli a 2017. godine zaređen za svećenika. Knjiga je objavljena u izdanju Glasa Koncila i prva je to knjiga u Hrvatskoj koja se sustavno bavi ikonama i svojevrzni je hrvatski uvod u teoriju ikone. Predstavljajući svoju knjigu „Ikona Boga nevidljivoga” vlč. Krunoslav Kolar je naglasio kako ikona nije tek nanos boje, ni puka slika kojoj se treba diviti. „Ikona je prvotno zapis vjere, ona je „sveti prolaz u Nebo” pred kojim se treba moliti. Ona je prvotno poziv na molitvu“, kazao je vlč. Kolar. Dodao je kako je to prva hrvatska knjiga koja se sustavno bavi ikonama te je svojevrzni hrvatski uvod u teoriju ikone i time daje golem doprinos ne samo hrvatskoj teološkoj literaturi nego teologiji uopće.

U predstavljanju ikonografske baštine grkokatolika Brodskog Posavlja župnik brodske grkokatoličke župe Uzvišenja Svetoga Križa Aleksandar Hmilj je istakao da mu je drago što su upravo grkokatolici ti preko kojih se ikonografska tradicija i bogatstvo Katoličke Crkve može podijeliti sa svim kršćanima. Pojasnio je kako je taj događaj za njihovu župu, kao i za cijeli taj kraj hvalevrijedan događaj te kako je to tek uvod i poticaj da ljudi bolje upoznaju bogatstvo ikonografije. Na kraju svog obraćanja o. Alek-

sandar je zahvalio svima koji su pomogli u ostvarenju tog značajnog projekta.

U svom obraćanju, svečano otvarajući izložbu, križevački vladika mons. Milan Stipić je naglasio kako sve više crkvi u svijetu posvećuje veliku ljubav i pažnju ikonama i kako tu vrijednost koja je ukorijenjena u njihovoj tradiciji, a na tim područjima postoji više od 120 godina, treba više cijeniti.

Predstavljanju izložbe i knjige nazočili su brodsko-posavski grkokatolički svećenici, župnik grkokatoličke župe Uzvišenja Svetoga Križa o. Aleksandar Hmilj, zatim župnik grkokatoličke župe Rođenja Presvete Bogorodice u Kaniži o. Andryi Luchyn, redovnice Vasilija Velikog, predsjednik

Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Vlado Karešin, ravnatelj Muzeja Brodskog Posavlja Hrvoje Špicer i brojni posjetitelji iz kulturnog i javnog života grada Slavonskog Broda i okolnih sela.

Organizatori ovog događaja su bili grkokatolička župa Uzvišenja Svetog Križa, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” i Muzej Brodskog Posavlja iz Slavonskog Broda. Program je vodio Nikola Zastrižni a sudjelovao je i mješoviti pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” koji su otpjevali dvije ukrajinske pjesme i time uveličali ovaj događaj. Izložba će biti otvorena u Muzeju do 21. lipnja 2024. godine.

Nikola Zastrižni

ČLANOVI UKPD „UKRAJINA“ NASTUPILI NA DANU ŠKOLE U ORIOVCU

Dana 29. svibnja 2024. učenici i djelatnici Osnovne škole „Dr. Stjepan Ilijašević” Oriovac obilježili su Dan škole. Pred roditeljima i brojnim gostima škole, učenici su izveli prigodan program. Kako bi što svečnije i radosnije proslavili svoj dan, učenici su zajedno

sa svojim nastavnicima pripremili zanimljiv program ispunjen recitacijama, pjesmom, glumom, sviranjem i scenskim prikazivanjem. Djeca su predstavila razne talente, sposobnosti i rezultate rada nastavne godine.

Održan je i kulturno-umjetnički program u kojem su učenici predstavili igrokaz, recitacije, pjesme, ples. U svečanom programu sudjelovali su i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavonskog Broda koji su se mnogobrojnoj publici predstavili sa svojim atraktivnim programom. Svojom izvedbom su kod oriovačkih osnovnoškolaca izmamili osmijehe a istovremeno i divljenje izvedbom atraktivnih plesnih figura da bi na kraju nastupa plesači bili nagrađeni dugotrajnim pljeskom.

Kao i prijašnjih godina, nagrađeni su učenici koji svojim sudjelovanjem u brojnim natjecanjima i uspješnim rezultatima doprinijeli promicanju imena i ugleda škole i njezinih odgojno-obrazovnih vrijednosti.

Nikola Zastrižni

U PILJENICAMA ODRŽANI PJESNIČKI SUSRETI „RIJEKA, ŠUME, NEBO“

Na manifestaciji sudjelovala pjevačka skupina KPD Ukrajinca „Karpati“ Lipovljani

U malom mjestu Piljenice, općina Lipovljani i rodnom kraju prvog veleposlanika Republike Hrvatske u Ukrajini gospodina Đure Vidmarovića, već se duže vrijeme održavaju godišnji pjesnički susreti pod nazivom „Rijeka, šume, nebo“. To je susret književnika Sisačko-moslavačke županije, u organizaciji književnika ove županije i svesrdnu pomoć piljeničke udruge žena „Mlinarice“ i Matice Hrvatske, ogranak Lipovljani. Na ovoj manifestaciji okupljaju se književnici ove županije i promoviraju svoje knjige koje su izdali u protekloj godini.

Ove godine Susreti su održani 18. svibnja, a bile su to promocije knjiga „Piljenički zbornik 2“ autorice Zdenke Vrapčec i učenika Područne škole iz Piljenica, te „Moji zavičaji: Lipovljani i Lonjsko polje“ Đure Vidmarovića.

Susret je počeo nastupom učenika Područne škole Piljenice predstavljanjem „Piljeničkog zbornika 2“, nakon čega je održan susret i druženje na obali rijeke Pakre.

U Društvenom domu Piljenice navečer je nastavljen program na kojemu su izvedene ukrajinske uglazbljene pjesme poznatog ukrajinskog književnika Tarasa Ševčenka u izvedbi pjevačke skupine KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani. Pjevačka skupina je predstavila pjesme „Dume moji, dume moji“ i „Reve ta stohne Dnjipr šyrokij“.

U nastavku, svoju knjigu „Moji zavičaji: Lipovljani i Lonjsko polje“ promovirao je Đuro Vidmarović u kojoj je predstavio djela pojedinih književnika ovoga kraja, među kojima se nalazi i Roman Miz sa svojom knjigom „Ukrajinci u Lipovljanima i Novoj Subockoj“.

Na kraju programa, pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani predstavila je još dvije poznate i aktualne ukrajinske pjesme „Hej, sokole“ i „Haj, haj zelenenjkij“, na opće zadovoljstvo i veliki pljesak prisutnih posjetitelja.

Ivan Semenjuk

„У КОЛІ ДРУЗІВ“

У Рієці урочисто відзначили Всесвітній день вишиванки

Це містке слово «дякую» – «хвала» хорватською – звучало двома мовами у Мармуровій залі колишнього Палацу гувернера у Всесвітній день української вишиванки. Тут зібралися члени Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро» – Рієка та їх хорватські приятелі на «Свято у Колі друзів», як означила цю зустріч голова товариства Ольга Камінська. Власне в цьому колі друзів у вишиванках і відбувся, за ініціативою Надзвичайного і Повноважного посла України в Республіці Хорватія Василя Кирилича, своєрідний бенефіс – вшанування Ольги Камінської, де їй дякували за пісню і за працю задля пісні та української культури.

Творчий звіт перед громадою був уміщений у надзвичайно компактний, але яскравий відеоряд – фрагменти із сценічної біографії Народної артистки України, яка успішно виступала як Примадонна на двох великих сценах: Київської національної оперети та Театру національної опери в Рієці (тут вона виконала понад 20 оперних партій, зокрема партію Флорії Тоски в опері Пуччіні, яка 2008 року йшла у трьох локаціях, зокрібно в Гувернерському палаці); незабутні моменти з життя товариства «Дніпро» - Рієка.

За 15 років, що пані Ольга очолює товариство, – це чи не перша така зустріч, а за цей час відбулося стільки концертів, лекцій з культурної історії України, творчих вечорів, на яких звучала українська пісня. За цим стоїть велика праця, недоспані ночі, постійне напруження, що ніяк не відбилося на життєрадісному, доброзичливому характері пані Ольги. Навпаки, своєю енергією вона заряджає інших.

2022 року мені пощастило взяти інтерв'ю в цієї незвичайної жінки, і я була вражена її неординарною долею: блискучою кар'єрою вокалістки та чіткою життєвою

позицією як громадської діячки. Того року в хорватських храмах молилися за Україну, пані Ольга переживала за доньку, яка з дітьми залишалася в загроженому Києві, а на фасаді Хорватського національного театру імені Івана Зайца додалися слова «і український» – як жест підтримки Україні, що бореться. Адже в його складі працювало багато українських музикантів, які приїхали сюди на запрошення театру в кінці 90-х, коли Хорватія після закінчення своєї війни за Незалежність відновлювала культуру, і які згодом склали інтелектуальне ядро товариства «Дніпро» - Рієка. Серед них – і креативне подружжя Камінських: Ольга і Віктор... Ми тоді мало говорили про мистецтво.

На календарі – важкий для української боротьби 2024-й рік. Але то неправда, що коли гримлять гармати – музи мовчать... Я думала про це, коли слухала на святі в Палаці гувернера виступ Надзвичайного і Повноважного посла України в Республіці Хорватія Василя Кири-

лича. Роздумуючи над природою української класичної вишиванки – вишитої червоними і чорними нитками, він сказав, що нині вона викликає в нього образ українського чорнозему, омитого кров'ю захисників... Втім, український поет і дипломат Дмитро Павличко (який, до речі, колись ініціював у Верховній Раді України постанову про визнання Хорватії як держави) написав знамените: «Два кольори мої, два кольори: червоне то любов, а чорне то журба»... (Додам тільки, що це – одна з улюблених пісень пані Ольги).

– Нині, – підкреслив пан Посол, – я славлю легке, добре, величне – пісню, яка уособлена в образі, особі, бо ж українці всі співають, але тільки одиниці благословенні Богом голосом, щоби співати про Україну. А ще пан Посол нагадав усім про потребу... дякувати «Адже ми завжди чогось потребуємо, чогось просимо, нам завжди чогось не вистачає, але насправді, отримавши бажане – ми губимо ключове: забуваємо подякувати. Лексичний фонд української мови безмірний. Слово «дякую» – дуже сильне, але воно губиться в потоці нашого щодення. Дякую – це означає визнавати, шанувати і бути сильною»... Пан Посол подякував пані Ользі «за талант, за прославу України в Хорватії своїм рідкісним, Богом даним голосом». – Це ключові слова, проголошені під час свята, заслужені. Їх підхопили друзі та нинішні й колишні колеги пані Ольги: Олександр Роговський, ведучий вечора, колеги по сцені Ваня Зелчіч від відділу культури міста Рієка, Давор Лешіч, членни товариства «DiamantKlassik» подружжя Тухтан, загребчанин Еміль Бобрек, представник української національної меншини в місті Загреб Віктор Филіма, рієчани Младен Ленац, Даніло Престінт, пані Марія Масловська, оркестранти опери Івана Зайця Сергій Росул, Василь Єнько, Валерія

Ващенко, суддівський перекладач Олена Мрак, русин і українолюб Володимир Провчі, а також директорка приморського історичного музею пані Тамара Матайя. Дарко Юрковіч Чарлі для пані Ольги заграє на двох гітарах «Київський вальс» і разом з Лаурою Марчіг – свою авторську пісню. Італійська акторка і письменниця Лаура Марчіг пригадала виступ Ольги Камінської на добродічному вечорі «Рієка для України», який відбувся 2022 року в приміщенні Чірколо Італійської громади Рієки. Я тоді вперше побачила й почула пані Ольгу й була вражена і її голосом, і поставою. І згодом, де б вона не виступала, найчастіше у невеликій залі бібліотеки на Трсаті, де зазвичай проходять літературні та музичні вечори товариства і де Ольга Камінська співає українських пісень, – вона співає, як на оперній сцені.

Народна артистка України Ольга Камінська знайшла та успішно реалізує своє друге покликання, свою культурно-просвітню місію – доносити світові українську пісню і музику, задля чого й було створене товариство «Дніпро» - Рієка. Візитною карткою товариства стали щорічні мистецькі фестивалі в Рієці, які з самого часу їх заснування переросли у міжнародні. Вони є яскравими подіями в житті місцевих українців і тих, хто недавно знайшов прихисток у Хорватії від новітньої російської агресії. Нині невтомна режисерка і натхненниця культурного життя українців готується вже до Восьмого українського фестивалю, який відбудеться 19-23 червня 2024 року. У його програмі буде працювати ще один конкурс: літературний – «Франкові зорі». Я рада, що також візьму в ньому участь.

*Надія Мориквас,
членкиня Національної спілки письменників України*

BRODSKI UKRAJINCI NA 3. SMOTRI DJEČJEG FOLKLORA U BIŠKUPCIMA

Zadnji vikend u travnju je rezerviran za smotre folkloru u Biškupcima, naselju u Požeško-slavonskoj županiji, u sastavu općine Velika.

U sklopu manifestacije u organizaciji Kulturno-umjetničkog društva „Šijaci“ iz Biškupca, 27. i 28. travnja 2024. godine je održan 9. susret folklornih pjevačkih skupina „Pivaj diko, ja ću ti polagat“, a 28. travnja, 3. dječja smotra folkloru pod nazivom „Pleti kolo“.

Dječja smotra folkloru održana je u Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“ Velika – Područna škola Biškupci a okupila je mališane iz društava Voćin, Folklornog ansambla Požega, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, „Tomislav“ iz Županje i domaćina, Kulturno-umjetničkog društva „Šijaci“ iz Biškupca.

Slavonskobrodski Ukrajinci su se mnogobrojnoj publici predstavili uspješnom izvedbom dječje koreografije „Repa“ a folklorna sekcija mladeži poznatim atraktivnim ukrajinskim narodnim plesom Hopak za što su bili nagrađeni dugotrajnim aplauzom.

Nakon završetka programa, po lijepom i sunčanom vremenu sva djeca su se družila u školskom dvorištu uz igru, zakusku i glazbu te razgovor i međusobno upoznavanje.

Pokrovitelji manifestacije u Biškupcima bila je Požeško-slavonska županija i Općina Velika, te suorganizator Turistička zajednica „Zlatni Papuk“ i Zajednica kulturnih udruga Požeško-slavonske županije.

Nikola Zastrižni

PRVA ISPOVIJED I PRIČEST U ŽUPI UZVIŠENJA SVETOG KRIŽA U SLAVONSKOM BRODU

Uslavonskobrodskoj grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog Križa, u nedjelju 19. svibnja 2024. godine, na blagdan Duhova (Pedeseticu), četvero osnovaca, Greta Peh, Lejla Bojko, Filip Koćubi i Mihael Halajko, primilo je sakrament

pričesti. Prvopričesničko misno slavlje predvodio je otac Aleksandar Hmilj, a suslavio je đakon Robert Čabraja. Zanimljivo je da su prvopričesnici sudjelovali u izradi kruha za svoju prvu pričest.

Inače, prva pričest redovito se podjeljuje djeci oko desete godine života (3. razred osnovne škole). Priprava za prvu pričest započinje izborom i pohađanjem školskog vjeronauka te sudjelovanjem u župnoj katehezi. Susreti s roditeljima prvopričesnika upriličuju se periodično.

Na svečanosti je sudjelovao veliki broj uzvanika, uglavnom članova obitelji i rodbine, koji su radosno sudjelovali u liturgijskom slavlju te se kasnije pridružili zajedničkom stolu kojega su organizirali roditelji prvopričesnika.

Nikola Zastrižni

ПЕТРИКІВСЬКА «ЦИБУЛЬКА» У КВІТКОВОМУ ВІНОЧКУ МІСТА ЛІПІК

Традиційний ярмарок квітів у Ліпіку є одним із найбільш відвідуваних заходів у регіоні о цій порі року. Для українців це місто відоме ще й тим, що в ньому є пам'ятник Івану Франку, який споруджений завдяки наполегливій роботі Товариства хорватсько-української дружби в Ліпіку! Постать видатного українця встановлена в центральному парку, де і проходить свято квітів.

На запрошення голови Товариства українсько-хорватської дружби в Ліпіку пані Ірини Філяс Матієвіч майстрині Етнографічної секції Української громади міста Загреба мали нагоду ознайомити відвідувачів ярмарку з одним із видів українського традиційного мистецтва – петриківським розписом.

«Петриківка» - всесвітньо відомий вид розпису. Для малювання застосовують пальчики, пензлики, краєчок ручки пензлика, спеціально загострену тростинку,

гумову частину піпетки та особливий пензлик – «кошачка». Фарби використовують яскравих кольорів, які використовували наші пращури - вільні, працьовиті люди, що жили на родючій землі в оточенні всіх барв природи. Малюнки зі стін з часом перейшли на папір та вироби з дерева. В 2013 році цей розпис було винесено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО. З того часу «Петриківка» набуває нової (третьої) хвилі популярності. Оригінальним розписом та зображеннями прикрашають одяг, автівки, використовують його в логотипах, відображають малюванням і вишивкою. Популярність «Петриківки» не знає меж, вона вже давно відома за кордонами України.

У чудовому парку, під супровід «живої музики» та гомін ярмарку, Оксана Журавель провела демонстраційну майстерку з Петриківського розпису. Відвідувачі спостерігали, як на листівці розквітала диво-квітка – «цибулька». В майстерних руках чарівний пензлик яскравими барвами намалював фантазію майстрині. Спостерігати було дуже цікаво. Здавалося, що це так просто, як наче в полі квітка розцвіла. Відвідувачам ярмарку закортіло теж спробувати помалювати, створити красу.

Найсміливіші звичайно ж діти: для них природньо висловлювати свої думки на папері олівцями та фарбами, природньо малювати. Тож малята весело перетворювали відбитки спритних пальчиків в ягідки калини та квіточки. До дітей приєдналися і дорослі. Зелень парку та різноманіття живих квітів ярмарку надали натхнення для творчості.

З старовинними традиціями народного розпису учасників майстерки познайомили Марія Масловська та Людмила Волошина. Тож кожен учасник мав змогу насолодитись творчістю, побути майстром, та віднести додому крім сувеніра ще й цікаву, яскраву історію про чарівну країну – нашу рідну Україну!

Марія Масловська і Людмила Волошина

ЗАНОТУВАТИ РЕАЛЬНІСТЬ. ЯК ЦЕ ЗРОБИВ РИШАРД КУПІДУРА

світу люди швидко забувають... Чи на соціальні мережі, де здебільшого пишуть з емоційним запалом, але недостатньо інформативно. Пості в соцмережах не працюють як архіви пам'яті», - пояснює Ришард Купідур, перекладач, культурний менеджер, філолог-україніст і викладач, один з організаторів літературного конкурсу «Мій перший та сто перший день у Польщі».

Ідея дослідження новітньої української міграції з'явилася у Ришарда Купідури в 2019 році. Цікаво, що до повномасштабної війни та агресії росії на Україну, в Польщі проживало вже біля 2 мільйонів українців, але досвід їх переселенства в літературі не був озвучений. Тому і з'явився конкурс, на який прислали спогади-оповідання про своє життя за кордоном майже 40 українців, які вирішили переїхати до Польщі після 2014 року. Як наголошує автор дослідження, це особливий період в українській новітній історії: вже відбувся Євромайдан і Україна чітко визначила свій європейський напрямок розвитку.

Починає говорити друге покоління мігрантів

«Зазвичай представники першого покоління мігрантів рідко пишуть спогади, їх завдання – знайти своє місце в новому суспільстві. Вже представники другого покоління переселенців починають шукати і озвучувати відповіді на безліч питань: чому їх батьки переїхали, яким будувати їхнє життя, хто вони є? Ці люди вже мають інші перспективи і хочуть проговорити свій досвід, - пояснює автор дослідження. – Фактично збірки текстів «Тут ти вже не є таким, як всі» та «Прошу не хвилюватися, пані Оксано» (які з'явилися завдяки конкурсу «Мій перший та сто перший день у Польщі») стали відбитком досвіду

Приводом для зустрічі з польським дослідником, перекладачем і упорядником Ришардом Купідурою в Українському домі в Загребі стали збірки оповідань, написаних українськими мігрантами, які переїхали до Польщі з 2014 по 2021 рік. На даний час це рідкісні свідчення новітньої історії, на які варто звернути увагу і українським переселенцям в Хорватії.

«Щоб зберегти для історії безліч нюансів, не варто покладатися на пам'ять, бо в умовах інформаційного

українських переселенців, що переїхали до повномасштабної війни, тієї реальності яку ми втратили...

Вимушена еміграція українців після 24 лютого 2022 року – це вже інша сторінка історії, яка чекає на дослідження. Нападаючи на Україну, Путін розраховував на міграційну кризу в Європі, але цього не сталося. В Польщі, наприклад, не було міграційних таборів, поляки приймали українських біженців в своїх домівках і зараз відносяться до переселенців з теплотою, не треба зважати на ті російські ПСО, які зараз активно розганяються в соцмережах.

Звичайно, є і проблеми, з якими українці будуть стикатися в майбутньому. Наприклад, зараз понад 100 тисяч українських підлітків, які переїхали до Польщі, фактично не інтегровані в польське суспільство. Тобто фізично ці підлітки в Польщі, але вони знаходяться поза освітою країни, в якій проживають...

Переїзд до Польщі – це завжди стикання з болючими історичними темами, і українці вчаться як дипломатично реагувати на інколи провокативні питання поляків... Але зазначу, що в цілому українці швидко інтегруються в польське суспільство. Еміграція супроводжується психологічними травмами, але бачу більше позитивних випадків пристосування до нових реалій. Є, безумовно, і історії успіху... Цікаво, що після 24 лютого 2022 року багато авторів літературного конкурсу «Мій перший та сто перший день у Польщі» повернулися до України».

Про мовчання і хвилю зацікавленості українською культурою

Ришард Купідур називає себе фанатом України і мріє презентувати книгу оповідань українських мігрантів в Україні, де бував багато разів. До речі, у своєму рідному місті Познань, автор дослідження веде клуб української книги: раз на два місяці поціновувачі літератури збираються на обговорення обраного твору... Після 24 лютого 2022 року до цього літературного клубу приєднуються і поляки, частина з них за власним бажанням вчити українську мову... Жахлива війна викликала у поляків хвилю зацікавленості українською культурою.

Як зазначає Ришард Купідур, зараз немає літератури присвяченої повномасштабному вторгненню: потрібне мовчання, люди пізніше почнуть писати про війну... Як і про свій досвід вимушеної еміграції. «Якщо раніше в Україні я спостерігав два світи – пострадянський і проєвропейський, то зараз бачу дві України: «материкову» і «закордонну». На жаль, українці, які не виїжджали під час повномасштабного вторгнення з України, часто мають хибне уявлення про співвітчизників, що проживають за кордоном. Отже міграційний досвід має бути озвученим, це важливо і для зміцнення українського суспільства».

Організатором події стали Українська громада м. Загребі і Кафедра української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету.

Ксенія Мелешко

SURADNJA KPD UKRAJINACA „KARPATI“ SA DRUGIM NACIONALNIM MANJINAMA

Lijepo selo Lipovljani koje se nalazi u Sisačko-moslavačkoj županiji je multikulturalna sredina gdje žive i aktivno djeluju različite nacionalne manjine koje ostvaruju izvrsnu međusobnu suradnju. U selu se često održavaju različiti kulturni događaji na kojima sudjeluju pripadnici nacionalnih manjina.

Dana 11. svibnja 2024. godine rukovodstvo i članovi udruge „Češka“ beseda“ koja aktivno djeluje u Lipovljanima održali

su Redovnu godišnju izvještajnu skupštinu na kojoj su izvijestili prisutne o svom radu.

Nakon radnog dijela Skupštine bio je organiziran kulturno-umjetnički program na kojem su nastupili folklorna skupina „Češke besede“ Lipovljani, učenici koji pohađaju Češki jezik po Modelu C pri osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani, kreativno-literarna skupina te pjevačka skupina „Češke besede“ Lipovljani.

Na Skupštinu su pozvani i članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana kako bi nakon radnog dijela Skupštine upotpunili kulturni program ukrajinskim narodnim plesom. Članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ rado su se odazvali pozivu te ponosno prikazali bogatstvo svoje kulture i ljepotu ukrajinske narodne nošnje. Inače, na probama plesa u okrilju Udruge „Karpati“ pleše zavidan broj djece i mladeži koji ponosno predstavljaju ukrajinsku kulturu diljem Hrvatske te izvan zemlje. Posebno mladi članovi „Karpata“ vole predstavljati ukrajinski narodni ples, a teške plesne pokrete godinama usavršavaju na probama. U uvježbavanje plesnih pokreta plesači ulažu puno truda kako bi svaki ples bio poseban i jedinstven, kao i svaki narod.

Ivan Semenjuk

«ДУМИ МОЇ, ДУМИ МОЇ, КВІТИ МОЇ, ДІТИ!..»

«Музичні твори на поезію Тараса Шевченка» в Рієці

Шевченкове слово вкотре прозвучало як одкровення для сердець його шанувальників, членів Українського культурно-просвітнього товариства «Дніпро»-Рієка, та їх приятелів-хорватів. Цього разу – у музичному відтворенні, про що красномовно свідчить назва літературно-музичного вечора, приуроченого до 210-ї річниці Кобзаря: «Музичні твори на поезію Тараса Шевченка», який відбувся 1 травня у затишній залі читальні на Трсаті в Рієці. Промоторкою і режисеркою свята стала голова товариства Ольга Камінська – Народна артистка України, відома оперна співачка, у репертуарі якої є пісні на слова Шевченка.

Дійство мистецького вечора розпочалося на тлі картин Володимира Провчі, голови культурного товариства українців і русинів «Рушняк», з виставки «Proljetna svjetna ukrajinska impresija» («Весняна квітова українська імпресія»). Цією виставкою аматор-художник демонструє свою солідарність з народом України в його боротьбі за свободу. Власне вітальним словом художника й почався цей вечір.

...Цей мистецький захід на Трсаті, як і кожний, що його проводить товариство на чолі з Ольгою Камінською, оприявнив важливий пізнавальний матеріал. Погодьтеся, не всі знають про музичне обдарування та музичні смаки українського генія.

Відео про Шевченка-музиканта доповнили коментарі ведучих – Ольги та Віктора Камінських. Адже загал знає переважно про Тараса Шевченка-поета, автора пророчих філософських творів, і про Шевченка-художника, тонкого і талановитого майстра, але мало знає про третє втілення митця. Кажуть, він міг би стати відомим музикантом...

Отож Шевченко мав музичні зацікавлення: любив Гайдна, Моцарта і Бетховена. Щоденники Тараса Шевченка багаті на музичні судження. Він часто звертається до віденських класиків. Ідеалом гармонії для нього завжди залишався Вольфганг Амадей Моцарт. Відомо, що Шевченко дуже гарно співав. Перший ректор Київ-

ського університету Михайло Максимович згадував, що Тарас був співаком із чудовим голосом, і говорив: "Якби не широка обдарованість як літератора та живописця, Шевченко був би світовим співаком".

Стверджують, що Шевченко мав добрий музикальний слух і приємний голос – «баритон з високими теноровими нотами» оксамитового тембру, дуже любив співати і, за свідченням сучасників, «завжди вкладав всю силу у своє виконання народних пісень». За переказами, Шевченко дуже любив народні пісні, знав їх без ліку і переймав з одного разу: аби де почув нову пісню, одразу візьме її на голос і всю її знає...

Недаремно Т. Г. Шевченка вважають одним із наймузичніших поетів світу – надзвичайною мелодійністю своїх поезій він «спровокував» не одного талановитого композитора. Кількість музичних творів, написаних на слова нашого геніального поета, доходить до 800. Першим українським композитором, який свідомо підійшов до музичного втілення поезії Шевченка, став Микола Лисенко, також піаніст і диригент, збирач пісенного фольклору. Він створив цикл «Музика до «Кобзаря», який містить 87 творів різних жанрів і форм. Найвідомішою в світі піснею на слова Шевченка є "Реве та стогне Дніпр широкий" на музику Данила Крижанівського. В її основу покладено перші шість строф з балади «Причинна». Саме ця пісня у виконанні Народної артистки України Ольги Камінської стала могутнім зачином до цього музичного свята. Наступною прозвучала не менш відома пісня «Думи мої, думи мої, лихо мені з вами». Цим віршем поет відкрив свою першу збірку «Кобзар».

На минулорічних концертах «Думи мої» виконував хорватський баритон Даріо Берчіч, який зараз навчається у Відні і має великий успіх у публіки за прекрасне виконання цього твору. На цьогорічному концерті 1 травня було показано відео виступу Даріо Берчіча на XV Центральній маніфестації української культури в Республіці Хорватія. А сучасну інструментальну версію на

пісню «Думи мої» Артема Пивоварова виконала молода скрипалька Юлія Кушнерик, яка працює в оркестрі опери ім. Івана Зайця у Рієці.

– Юлія з Тернопільщини, – зі щирою симпатією уточнила ведуча Ольга Камінська. – Влітку 2023 року вона з великим успіхом виступила на Сьомому українському фестивалі пісні,

музики, танцю і художнього мистецтва, який проходив ось у цій залі в організації УКПТ «Дніпро» - Рієка.

В очікуванні цього вечора його учасники (я рада, що також була причетною до їх числа) подумки згадували улюблені твори Кобзаря чи й перечитували їх. На вечорі прозвучали дві читані поезії – на позір дуже різні. Одна, хоч і написана поетом у різні періоди його творчості, вони об'єднані однією важливою темою, досі актуальною для українців: звільненню від фізичної і духовної московської експансії. У вірші «Розрита могила» (1843 р), яку прочитала письменниця Надія Мориквас, Шевченко вперше називає винуватця і причину кризового становища України. Цю причину він бачить в історичній помилці Б. Хмельницького – підписаному ним 1654 р. у Переяславі акті приєднання України до Московської держави, що обернувся для українського народу ліквідацією його здобутків на шляху до створення власної держави, неволею (кріпацтвом), руїною. Цей вірш підлягав забороні і в Московській імперії, і за радянщини. Друга поезія, читана на святі, – знаменита «Катерина» (1838), де трагедія зведеної москалем українки виростає в трагедію зведеної москалями України. Фрагменти з цієї поеми надзвичайно майстерно прочитала нова членкиня товариства Леся Чернецька зі Львівщини.

До речі, приємною прикметою цього мистецького вечора були нові обличчя – і в залі, і на сцені... Не так давно активно долучилася до творчої діяльності товариства Валентина Хаустова, балерина і хореограф, яка здобула Першу нагороду Другого міжнародного конкурсу «Українське танцювальне ревю», як солістка-танцюристка, влітку 2023 року. У товаристві Валентина активно займається секцією дитячої і підліткової груп танцювальних колективів «La-La Dance». У її постановці на цьогорічному Шевченківському святі було показано танець «Ой, говорила мені мати» (юні виконавиці – Анастасія Петрушко та Єва Кас'янова).

Справжньою окрасою мистецького вечора, його своєрідним обрамленням, були пісні у виконанні Народної артистки України Ольги Камінської з її добірного Шевченківського репертуару. Зосібна – пісня «Садок вишневий коло хати». Цю поезію, яка вважається перлиною української та світової лірики, поклав на музику знову ж таки Микола Лисенко. Учасники вечора мали змогу подивитися відео виконання цього твору з аудіодиску Ольги Камінської «На крилах рідної пісні» у супроводі Національного оркестру народних інструментів України. Так само, як і ще одну пісню на слова Шевченка – «Нащо мені чорні брови», яку співачка записала тут, на березі Адріатики, у Ловрані. Також у супроводі Націо-

нального оркестру народних інструментів. Видається, що драматичне мецо-сопрано Ольги Камінської дуже пасує для відтворення найтонших нюансів і психологічних переживань Шевченкової поезії.

...Підсумовуючи враження і здобутки цього яскравого і неформального дійства, яким став цей мистецький вечір, розумієш, чому саме «музична» грань таланту і величі Великого Кобзаря опинилася в центрі уваги його організаторів. Адже кістяк товариства «Дніпро»-Рієка, яке засновано 30 травня 2010 року, створила й очолила Ольга Камінська, складають власне музиканти і співаки, до яких долучилися журналісти і письменники. Першого травня у читальні на Трстаті було також анонсовано видання книги-збірника із 18-ти найпопулярніших музичних творів, написаних на поезію Т. Шевченка, що її Українське культурно-просвітне товариство «Дніпро» - Рієка підготувало до 210-річного ювілею з дня народження Великого Кобзаря. Учасники вечора мали змогу потримати макет книги в руках. Авторка ідеї та упорядниці збірника Народна артистка України Ольга Камінська; рецензент – Заслужена журналістка України, поетеса, перекладачка, художниця і письменниця Валентина Давиденко; музичний редактор і дизайнер графіки книги – Віктор Камніський, музикант-фаготист і Представник української національної меншини у Приморсько-горанській області; редактори – журналістка та нотаріальний перекладач Марта Мартінчич і Олександр Балабко – український публіцист, прозаїк, поет-пісняр і журналіст. Презентація книги відбудеться на Центральній маніфестиції Української громади Республіки Хорватія у червні цього року в селі Каніжа.

– Нашим бажанням є залишити такий нотний збірник у хорватських бібліотеках музичних закладів, щоби полегшити доступ хорватів і місцевих українців до пісенної Шевченкіани, – сказав Віктор Камніський. – І це не перший такий збірник, який популяризує українську музику, що його підготувало й видало Українське культурно-просвітницьке товариство «Дніпро» з Рієки.

Літературно-мистецький вечір відбувся за підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія і Приморсько-горанської області.

Надія Мориквас, письменниця, членкиня НСПУ

PLESAČI UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD NA PROSLAVI DANA OSNOVNE ŠKOLE „ANTUN MIHANOVIĆ“

Prigodnim i bogatim programom te izložbom učeničkih radova, 10. svibnja 2024. godine pred punom školskom dvoranom Osnovne škole „Antun Mihanović“ u Slavonskom Brodu obilježen je Dan škole. Na svečanom programu prisustvovao je veliki broj učenika, učitelja, roditelja i gostiju. Tom prilikom učenici su izveli pripremljene glazbeno-scenske plesne točke. Svečanoj priredbi prethodila su sportska natjecanja i postavljena izložba učeničkih radova.

U svečanom programu je veoma uspješno nastupila i Dječja folklorna sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva

„Ukrajina“ Slavonski Brod u kojoj četvero članova pohađa ovu školu. Djeca su svojim nastupom i pjesmom izmamili osmijehe i radost na lica gledatelja a oni su ih nagradili dugotrajnim pljeskom. Svečanom programu prisustvovala je i zamjenica gradonačelnika Grada Slavonskog Broda Marina Martić Puača koja je učenicima i svim djelatnicima čestitala Dan škole te poželjela uspješan završetak nastavne godine i uputila pohvale za dosadašnji rad sa željom da se i ubuduće nastavi dobra međusobna suradnja.

Nikola Zastrižni

NASTUP PLESAČA UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD NA PROSLAVI DANA OSNOVNE ŠKOLE „BOGOSLAV ŠULEK“

Učenci i djelatnici Osnovne škole „Bogoslav Šulek“, najveće škole u Slavonskom Brodu i na području Brodsko-posavske županije koja broji više od 1000 učenika u matičnoj i područnim školama, u ponedjeljak, 29. travnja 2024. godine svečano su obilježili Dan škole prigodnim glazbeno-scenskim programom.

Zahvaljujući nadogradnji škole, učenici od rujna prošle godine nastavu pohađaju u jednoj smjeni, a isto tako od ožujka 2021. godine uz školu je izgrađena nova sportska dvorana zahvaljujući kojoj su učenici dobili prostor za kvalitetno bavljenje sportom i održavanje manifestacija kao što je bila i ova. U bogatom i dobro organiziranom programu su sudjelovali i članovi plesne sekcije mladeži Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda. Treba naglasiti da mnogi članovi Društva pohađaju

ovu školu, tako da im je bila čast nastupiti pred okupljenim roditeljima, nastavnicima, gostima a i svojim školskim prijateljima. Veoma uspješno su otplesali dva plesa a publika je skandirala i cijelo vrijeme aplaudirala kada su izvodili najpoznatiji ukrajinski narodni ples Hopak u kojem su prikazali atraktivne skokove, plesne pokrete i figure koje mogu izvesti samo oni koji redovno vježbaju i usavršavaju se u njihovom izvođenju što je rezultat njihovog dolaska i vježbanja na probama u okviru Udruge dva puta tjedno.

Svečanom programu obilježavanja Dana škole nazočio je pored ostalih uzvanika i gradonačelnik grada Slavonskog Broda Mirko Duspara koji je tom prigodom učenicima, ali i djelatnicima škole poželio puno uspjeha u daljnjem radu i životu.

Nikola Zastrižni

FLORAFEST U SLAVONSKOM BRODU

16. sajam cvijeća, presadnica, povrća te popratne opreme Florafest, održan je 11. i 12. svibnja 2024. godine u Tvrđavi Brod.

Ove godine sajam cvijeća Grad Slavonki Brod je organizirao na cijelom parkovnom prostoru Tvrđave, a dijelom i u natkrivenom prostoru (istočni kazamati) za prodajni i izložbeni dio uz sudjelovanje izlagača iz raznih dijelova Hrvatske. Vrijeme je to kada su posjetitelji ponovno imali priliku uživati

u izložbenom i zabavnom dijelu tradicionalne gradske manifestacije. Otvorenje ovogodišnjeg Sajma cvijeća održano je 11. svibnja u prijedopodnevrim satima u Tvrđavi Brod kada su nakon službenog otvorenja građani mogli uživati u prigodnom glazbeno-plesnom programu u kojem su na svečanosti otvorenja nastupili Brodski leptirići, InMotion plesni studio, Udruga školskih plesnih skupina „Radost pokreta“ te Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ Slavonki Brod. Florafest je otvorila zamjenica gradonačelnika Marina Martić Puača istaknuvši da posjetitelji sajma ovog vikenda uistinu imaju u čemu uživati.

U sklopu programa otvorenja najmlađi članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ predstavili su tradicionalni i atraktivni program te osvojili srca i dugotrajni pljesak publike. U sklopu sajma cvijeća Florafest održane su i zanimljive radionice za djecu i odrasle za koje je bilo jako veliko zanimanje.

Drugoga dana Florafesta, 12. svibnja, posjetitelji su imali priliku uživati u ljepoti boja i mirisa, sudjelovanja na radionicama, kupnji cvijeća, presadnica i proizvoda iz domaće radinosti te zabavu djece u luna-parku, okrjepu i zakusku na postavljenim štandovima.

Nikola Zastrižni

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО УКРАЇНУ

- Україна – це найбільша з країн, що повністю знаходяться в Європі.
- Найперша Конституція в світі була створена українцем Пилипом Орликом. 5 квітня 1710 року його обрали гетьманом запорізького війська. У цей же день ним було оголошено «Конституцію прав і свобод війська Запорізького». У США Конституцію прийняли в 1787 року, у Франції та Польщі тільки в 1791 році.
- Українська мова є однією з найпоширеніших мов у світі (фахівці розрізняють близько 7000 мов) і за кількістю носіїв займає 26-те місце. Також вона є другою за поширеністю серед мов слов'янського походження.
- За лексичним запасом найбільш близькою до української мови є білоруська – 84% спільної лексики, далі йдуть польська і сербська (70% і 68% відповідно).
- Запорізька Січ – суспільно-політична та військово-адміністративна організація українського козацтва – по праву вважається одним з перших демократичних утворень у світі.
- Найдовша гіпсова печера у світі і друга за протяжністю (поступається лише Мамонтовій печері в США) – має назву «Оптимістична» і знаходиться на Поділлі.
- Україна входить до сімки передових виробників рослинної олії, картоплі, цукру та свинини.
- Найглибша у світі станція метро знаходиться у Києві – це «Арсенальна». Вона проходить під землею на глибині 105 метрів. Станцію біля будівлі парламенту побудували в 1960 році, однією з перших.
- Одна з найвідоміших у світі різдвяних пісень – це «Щедрик», народна пісня, записана українським композитором Миколою Леонтовичем. Світ знає її як Carol of the Bells або Ring Christmas Bells. Зазвичай на Youtube різні виконання «Щедрика» набирають мільйони переглядів.
- Пабло Пікассо був у захваті від робіт української художниці Катерини Білокур (1900-1961). Коли в 1954 році він побачив її роботи на виставці, то сказав, що вони геніальні і порівняв Катерину з найвідомішою у всьому світі художницею Серафін Луїс.
- Одна з найбільших пустель Європи знаходиться саме в Україні в Херсонській області та займає площу 210 000 га.

- Україна має найбільшу кількість фахівців у галузі ІТ в Європі. Наразі 100 тисяч українських ІТ-працівників заробляють на життя програмуванням.
- Третій найвідвідуваніший у світі Макдональдс знаходиться в Києві, біля залізничного вокзалу. Цей заклад незмінно потрапляє до п'ятірки найбільш жвавих Макдональдсів світу.
- «Дивлюсь я на небо та й думку гадаю» – перша пісня, яка прозвучала у космосі. Її проспівав український космонавт Павло Попович на кораблі «Восток-4» спеціально для конструктора космічних кораблів українця Сергія Корольова. Його Ілон Маск, засновник космічної компанії SpaceX, назвав одним з найкращих фахівців у галузі.
- Україна була єдиною республікою колишнього СРСР, яка провела референдум на підтвердження проголошення незалежності, що повністю відповідало чинному на той час законодавству.
- Незалежність України за два місяці визнали понад 90 країн світу. У перші тижні після референдуму незалежність України визнали такі країни: Угорщина, Литва, Латвія, Болгарія, Естонія, Чехословаччина, Швеція, Ізраїль, Швейцарія. До цього списку 25 грудня приєдналися США. А після цього одна за одною Україну почали визнавати такі впливові держави як Німеччина, Франція, Великобританія. До кінця січня 1992 року цей список налічував більше, ніж 90 країн світу, зокрема всі країни НАТО і ЄС.
- 24 серпня 1994 року в Києві на Хрещатику відбувся перший військовий парад, присвячений дню проголошення Незалежності України.
- Три українські монастирі мають статус лаври. Це Свято-Успенська лавра в Почаєві, Святогірська Свято-Успенська лавра в Донецькій області та Києво-Печерська лавра в Києві. Архітектурний ансамбль Києво-Печерської лаври визнаний ЮНЕСКО об'єктом всесвітньої культурної спадщини.
- Острозька академія – найстаріший науково-освітній заклад в Україні та перший вищий навчальний заклад у східній Європі. Слов'яно-греко-латинська академія була заснована в Острозі в 1576 році князем Костянтином-Василем Острозьким.
- Найбільше за територією село в Європі – це село Космач в Косівському районі Івано-Франківської області. Воно займає площу 84,3 кілометри.
- Всесвітній день вишиванки, який зараз святкують у всьому світі, започаткувала українка – студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Леся Воронюк у 2006 році.
- В Україні, в містечку Рахові, в оточенні мальовничих Карпат знаходиться географічний центр Європи.
- Україна продає сири в... Голландію. А ще масло вершкове. І не лише в Голландію, але і в Данію, яка славиться саме своїм маслом. А також - в Казахстан і Єгипет, Молдову і Об'єднані Арабські Емірати. Окреме слово – про органічну продукцію. Українська компанія «Органік Мілк» (м. Баранівка Житомирської області) возить органічний сир, йогурт та інші «смаколики» до Еміратів літаками. І ця компанія не єдина – їх дев'ять.
- Один з найкращих світових виробників холодильних вітрин для супермаркетів – українська компанія «Айсберг» (Одеса). Її обладнання працює в супермаркетах, гіпермаркетах і дрібних магазинчиках Німеччини, Італії, Великої Британії, Австралії, Ісландії та ще 22 країн світу.

«ЯБЛУКА СИМИРЕНКА»

У ніч з 17 на 18 вересня 1938 року розстріляний 47-річний професор Володимир Симиренко - український помолог і селекціонер плодових культур, один із перших агроекологів та розробників дослідницької справи методології сучасного садівництва. Після третього арешту Постановою генерального прокурора НКВД СРСР від 2 вересня 1938 року засуджений до страти через розстріл. Присуд виконано в ніч з 17 на 18 вересня 1938. Місцем поховання В. Симиренка вважається урочище «Солянка» в міській зоні Курська.

29 грудня 1891 р. народився Володимир Левкович Симиренко, український учений-садівник. Його батько Левко Платонович Симиренко успадкував усе краще в родині. З дитинства закоханий у батьківський сад, мріяв стати біологом. Левко закінчив гімназію Одеси, де уславився любов'ю до природничих наук, віртуозною грою на роялі та прекрасним голосом. 1873 року він став студентом Київського університету. На жаль, пильна увага поліції до народовольця змусила Симиренка перевестися на навчання до Одеси, а там після обшуку, реквізиції власної бібліотеки й листування уже під конвоем складав випускник іспити. Далі висилка у маєток батьків, знову – трус і Лук'янівська тюрма Києва. А звідти 1879 року українця чекав шлях до білих ведмедів.

Уже в дорозі Симиренко догнала звістка про надання йому ступеня кандидата природничих наук. На чужині, у Красноярську, козакові пахли яблука. На замовлення золотопідприємця Кузнецова Левко Симиренко розвів оранжереї, де плевав виноград, ананаси, троянди, орхідеї й камелії. Вперше в Сибіру український учений почав вирощувати покривні карликові сади. Симиренко було закладено у Красноярську парк, що і сьогодні є прикрасою та гордістю міста.

Вартові закону не залишали вченого в спокої. Його звинуватили у приналежності до групи «Червоний хрест» і на рік запроторили до камери-одиночки, там Левко захворів на тиф і мало не переставився. Згодом його на два роки вислали до Іркутської губернії, де він зустрів свою долю: польська революціонерка Арнольда Грушевська стала дружиною Симиренка. Молоді переїхали на висилку до Курська і, нарешті, у рідний Мліїв під гласний нагляд поліції.

Тут Левко Платонович заклав найкращий не тільки в Росії, а й у Європі маточний колекційний сад і школу садівників. Сюди приїздив Чехов і скупенький Антон Павлович отримав чималу колекцію троянд для своєї дачі в Ялті. Імениті сановники, члени царської родини зверталися до Левка Симиренка за порадами. Мліївський сад нараховував 900 сортів яблунь, 839 – груш,

350 – вишень та черешень, 165 – агрусу, 84 – слив, 54 – горіхів, 36 – жорделів /абрикосів-дичок/, 115 – броскви /персиків/ і 937 – троянд. Тут Левко разом із братом вивів сорти яблунь Ренет Сими-ренка, присвячений пам'яті батька; Пепін Рібстон, Ренет Баумана. Найпершими помічниками Сими-ренка були його дружина, обидва сини, дочка. Коли вченому дозволили виїздити за межі маєтку, він вивчав сади Криму, Кавказу, що дало матеріал для книги “Кримське промислове плодівництво”. Досліджуючи помологію, науку про сорти плодових і ягідних культур, Симиренко видав унікальний тритомний підручник «Помологія», заснував новий виробничий напрямок цієї науки. 1894 року Французьке помологічне товариство вручило Левку Платоновичу найвищу нагороду – Велику Золоту медаль, а наступного року обрало своїм почесним членом. 1916 року Московська академія звернулася до вченого із пропозицією очолити там кафедру, але Симиренко відмовився працювати на чужині.

А далі – у рамках зачистки України від її еліти у 1919 р. у Києві за загадкових обставин загинули молодші брати Левка Платоновича – Микола й Олекса. І як тут не згадати долю Миколи Леонтовича!? У Різдвяну ніч 1920 року, коли вчений писав останні сторінки своєї великої книги, куля бандита смертельно поранила 65-річного Левка Симиренка в його власній хаті. Після пострілу вбивці увірвалися через вікно до кімнати, зняли з умираючого вченого куртку, перевернули усе догори дном, імітуючи крадіжку. У селі були відомі імена злочинців, але ніхто їх не переслідував і дожили вони до глибоких літ.

Одразу ж більшовицька влада націоналізувала хутір, сади, школу. Було знищено архів генія садівництва, його ділова документація, бібліотека.

28-річний Володимир Левкович заступив батька. Він навчався в Києві у гімназії; випускник сільськогосподарського факультету Київської політехніки – очолив Мліївську дослідну станцію. Згодом став професором Уманського сільгоспінституту, 1930 року – організатором і директором Українського науково-дослідного інституту південних плодових і ягідних культур /першого в Союзі/.

Володимир Симиренко мав конфлікт із Мічурі-ним, тому один із московських мічурінців доніс на українця. У цей час сім'я жила в Китаєвому.

Напередодні Різдва влада влаштувала ніч трусу, знищила унікальну наукову бібліотеку, родин-ний архів. Володимир Симиренко 1933 року був арештований за участь у «антирадянській шкід-ницькій організації» і провів одинадцять місяців у камері смертників.

Листопад 1933 - кінець грудня 1937 - перебував у Херсонській виправно-трудовій колонії. 1938 - заарештований утретє. Постановою генерального прокурора НКВД СРСР від 2 вересня 1938 року 47-річний професор засуджений до страти через розстріл. Присуд виконано в ніч з 17 на 18 вересня 1938 року. Місцем поховання Володимира Сими-ренка вважається урочище «Солянка» в міській зоні Курська.

Радянська влада ненавиділа Симиренків. На Платоновому хуторі у 1858 р. родина побудувала Свято-Троїцький храм. Біля храму – родинне кладовище. Поховання зрівняли з землею; з храму зробили будинок культури; сцена постала на місці поховань родини. Біля огорожі могила Левка Симиренка, навпроти неї поставили туалет.

Циркуляри влади заборонили пропагувати симиренківську школу садівництва; праці Сими-ренків вилучалися з видавництв і бібліотек; ренет Симиренка повеліли іменувати “Зеленка Вуда”; цвинтар і родинна церква у Млієві, поховання на Аскольдовій могилі були сплюндровані.

Та яблуко від яблуні недалеко котиться... Дружина Володимира Симиренка, Марія Деми-дівна, забрала сина й дочку, ховалася по селах, потім пішки добралися до Західної Європи, перебували у таборах інтернованих. Доводилося жебракувати. У Бельгії та Франції їх врятувало прізвище. Діти одержали в Європі престижну високу освіту.

Доля закинула Олексу Володимировича до Канади, він став доктором наук, професором Невадського, Міннесотського та Пенсильван-ського університетів, автором багатьох праць із політології. Його сестра Тетяна Симиренко-Торп народилася 1926 року на уславленому Платоно-вому хуторі під Черкасами, саме вона пронесла через усі роки вузлик із листуванням батька. Поліглот, працювала радником-експертом із питань економіки у Міністерстві зовнішньоеко-номічних зв'язків. Не раз була у складі урядових делегацій. Із далекої Канади приїздила в Укра-їну Тетяна Симиренко, повертаючи славні імена рідних."

Підготувала Ольга Камінська

Ukrajina u srcu

Ukrajina je moja domovina.
Ona mi je dušu pripojila,
srce mi osvojila,
sreću donijela.
Oko mene
ona se stezala,
ja sam se za nju vezala.
Sada je gledam kao svoje,
Ukrajina je srce moje.

Tara Jakić,
7. razred

OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina

Slava Ukrajini

Slava Ukrajini, slava domu mome,
gdje ratova nema jer rat srce lomi.
Slava našem Bogu i čovjeku slava
koji svoju zemlju od rata spašava.
Neka Bog donese mir Ukrajini
da više ljudi nikada ne ginu.
Djeca nek' se raduju i suncu i nebu
jer ratovi u svijetu nikome ne trebaju.

Ivana Jakić,
4. razred

OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina

Ponosim se Ukrajinom

Ponosim se domovinom mojom,
lijepom Ukrajinom svojom.
Neka žuto-plava zastava vijori u visini
nek' se vide boje drage na svakoj planini.
Vojnici uzdignute glave idu,
mnogi od njih mladi ginu.
Stare i male hrabro spašavaju
jer neprijatelji ljuti zemlju svu razaraju.

Eleonora Leščešin,
7. razred

OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina

U K R A I N E

PODRŽIMO UKRAJINU!

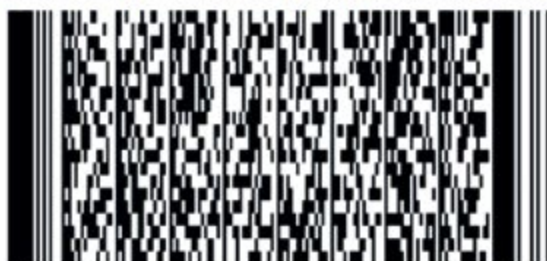
Hvala svima koji podržavaju Ukrajinu! I Vi možete doprinijeti svojim prilogom povratku mira u Ukrajinu i biti sigurni kako će stići i doći tamo gdje treba.

Ukrajinska zajednica Grada Zagreba

Žiro račun u Raiffeisen banci: 2484008-1135244382

IBAN: HR2324840081135244382

Sa naznakom: Za pomoć Ukrajini i povratku mira u Ukrajinu

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

